

Naročnina za kraljevino
SHS.
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 30 D. Letno 360 D.
Oglasi: enostopna na vrsto
naklad 50 pata, večkrat popus

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/1. Telefon 360
Uprava:
Marsini trg 3. Telefon 44
Kopisi se ne vračajo
nem je priložiti znamke
za odgovor.

Seja ministrskega sveta.

VPRAŠANJE KRITJA IZDATKOV ZA URADNIKE IN INVALIDE. — VELIKI ŽUPANI BODO IMENOVANI ŠE LETOS. — RAZPUST SKUPSCINE.

Beograd, 20. decembra. (Izv.) Danes popoldne je imel ministrski svet sejo, na kateri se je razpravljalo o predlogu finančnega ministra glede nabave novih tiskovnikov, iz katerih bi se krili izdatki za uradnike in invalide. Kar se tiče imenovanja novih velikih županov, je

ministrski svet sklenil, da mora biti ta odlok gotov do 30. decembra in se bo isti tega dne objavil v »Službenih Novinah«. Ob koncu seje je bilo sklenjeno, da se na jutrišnji seji skupščina razpusti.

Muslimanski desničarji za sporazum s Hrvati.

MUSLIMANI SE SE NISO ODLOČILI ZA VSTOP V VLADO. — PO GOJ NJHOVEGA VSTOPA JE SPORAZUM S HRVATI

Beograd, 20. decembra. (Izv.) Si-
moji je imel muslimanski narodni klub (skupina Maglijića), z ozirom na svoji prihod v volilno vladu, dalj časa trajajoče zasedanje. Do končne odločitve na tej seji ni prišlo, marveč je bilo sklenjeno, da se odločitev v tej zadevi prepusti seji glavnega odbora in po-

slaniškega kluba, ki se sestane v Sarajevu dne 25. t. m. Po sinočni seji je večina klubovih članov odpotovalo v Sarajevo. Kakor se iz zanesljivih virov poroča, pridejo muslimani desničarji v novo vladu samo pod pogojem, ako se jim garantira, da bo nova vlada delovala za sporazum s Hrvati.

Novi nemiri v Bolgariji?

PRED UVEDBO VOJAŠKE DIKTATURE NA BOLGARSKEM. — OPOZICIJSKALNE STRANKE PRIPRAVLJAJO PREVRAT.

Beograd, 20. decembra. (Izv.) Po vesteh, ki jih prinaša »Tribuna« iz Sofije, je na Bolgarskem v najkrajšem času pričakovati uvedbe vojaške diktature. To radi tega, ker pripravljajo opozicijske stranke v krajih, kjer

so v večini, preobrat in izgrede. V zadnjih dneh je bilo aretiranih nekaj stotin oseb, med njimi mnogo članov makedonskega revolucionarnega komiteja.

Pred popolnim sporazumom glede morskih ožin.

SPORAZUM V SPLOŠNEM DOSEŽEN. — TURSKE POSEBNE ZAHTEVE.

Lansanne, 20. decembra. (Izv.) Danes je imel zasedanje konferenca glede vprašanja morskih ožin, katero je vzbujalo povsod napeto pričakovanje, je imelo presenetljiv rezultat. Vodja turške delegacije Ismet paša je izjavil, da se turško stališče v splošnem strinja s stališčem zaveznikov veseli glede prehoda trgovskih ladij skozi ožine. Vendar pa morajo, tako je pristavil Ismet paša, vztrajati pri nekaterih naših zahtevah. Turčija mora napolotoku Galipoli vzdrževati garnizijo, koje številno naj določijo zavezniki. Nadalje zahteva Turčija odstranitev stacioniranih ladij in omejitve polnočnega komisijskega plovila. Slednja se ne sme mešati v upravo morskih svetlin.

kov in v zadeve glede razoroževanja, marveč naj prevzame samo nadzorstvo nad bojnimi ladjami, ki prihajajo in odhajajo. Konečno zahteva Turčija popolno samoupravo za otoka Lemnos in Samotrate, kakor tudi, da se Grčiji ne dovoli udeležba pri komisiji za morske ožine. Lord Curzon je z zadovoljstvom ugotovil, da so se Turki v splošnem pridružili projektu zaveznikov, ker njihovi ugovori ne zadevajo toliko principa samega, marveč samo način njegove izvedbe. Francoski poslanik Barre je nato izjavil, da je bil na današnji seji storjen zopet velik korak naprej in da se konferenca nahaja neposredno pred popolnim sporazumom v zadevi morskih ožin.

Izvolitev novega predsednika poljske republike.

NOVI PREDSEDNIK STANISLAV WOJCIECHOWSKI JE IZVOLITEV SPREJEL.

Varšava, 20. decembra. (Izv.) Za predsedniško mesto poljske republike sta prišla v poštev dva kandidata in sicer: bivši znanjeni minister Wojciechowski in predsednik akademije znanosti v Krakovu Kazimir Morowski. Vsega skupaj je bilo odanih 535 glasov,

od teh je bilo 519 veljavnih. Za Wojciechowskega je glasovalo 298, za Morowskega 221 glasov.

PRIPRAVE RADIKALOV ZA VOLITVE.

Beograd, 20. decembra. (Izv.) Včeraj so radikalni ministri konferirali glede nameravanega proglasa na narod. Sklenjeno je bilo, da istočasno z radikalno stranko izda oklic na narod tudi vlada in bo ta oklic neke vrste volilna deklaracija. Govori se, da se predsednik nove vlade Pašić sam pripravlja na agitacijsko potovanje.

Beograd, 20. decembra. (Izv.) Danes popoldne je imel glavni odbor radikalne stranke sejo, na kateri je razpravljalo o sedanjih političnih situaciji in o predstojenih volitvah. Na tej seji se je pokazalo, da je cela stranka enotna v presojanju položaja in politike radikalne stranke.

SEJA NARODNE SKUPŠČINE.

Beograd, 20. decembra. (Izv.) Jutri ob 10. uri popoldne je napovedana seja demokratskega kluba, popoldne ob 4. uri pa se vrši seja skupščine.

PRIHOD MINISTRA DR. ZUPANIČA V BEOGRAD.

Beograd, 20. decembra. (Izv.) Semkaj je dospel danes minister za Slovenijo g. dr. Niko Zupanič.

VPRAŠANJE CARINE NA IZVOZ SVINJ.

Beograd, 20. decembra. (Izv.) Ekonomsko finančni komitei ministrstva je

NAŠA ZAVOŽENA FINANČNA POLITIKA.

Beograd, 20. decembra. (Izv.) Z ozirom na stališče, novega finančnega ministra dr. Stojadinovića glede finančnega položaja naše države, piše beograjska »Politika«: Na vprašanje, ako je resnica, da so državne blagajne prazne, je odgovoril dr. Stojadinović: Moj prednik dr. Kumanudi je dal dne 16. decembra nakazati Narodni banki v delno kritje milijardnega dolga, ki ga ima država pri banki, 120 milijonov dinarjev. Ravno isti minister, ki za časa svoje uprave ni delal pravzaprav ničesar drugega, kakor da je dvigal eno posojilo za drugim od Narodne banke, vrača ob koncu ministrovstva Narodni banki 120 milijonov dinarjev. Na vprašanje o stanju dinarja je odgovoril finančni minister, da mora neprestano izdajanje novih naredb in nepremišljeno trošenje dolarkega posojila dovesti v brezizhoden položaj. Prodaja deviz na borzi je prestala ker je fin. minister samovoljno določal tečaje. Z ozirom na take tečaje ni hotel nihče več kupovati. Pomočnik finančnega ministra pa je svetoval uvoznikom znižanje cen in forsiranje prodaje starih zalog. On je javno garantiral za tečaj dinarja v Švici, ki naj bi bil prvič 9 in dolgo za tem kar 12. Ko je med tem začel dinar padati je bil tečaj v Beogradu in Zagrebu nasilno določen in tako tudi uvozniki primorani, da so svoje potrebe v tujih valutah nabavljali v inozemstvu. Tako je prišlo do padanja našega dinarja. Danes notranja vrednost dinarja absolutno ne soglaša z njegovo fiktivno vrednostjo na borzi. Zadnji čas je, da se odstrani na borzi ta nemogoči režim. Na drugi strani pa se mora prehod k svobodni devizni trgovini izvršiti le polagoma. Glavna moja naloga pa je, je končal dr. Stojadinović, da dosežemo ravnotežje v našem budgetu, popravimo trgovsko bilanco in omogočimo zopet izvoz. Izvesti hočemo končno zakon o neposrednih davkih, s katerim zakonom se uvede pravična in enaka davčna obremenitev vseh slojev v naši državi.

RAZPRAVA PROTI ATENTATORJAM NA PREDSEDNIKA POLJSKE REPUBLIKE.

Varšava, 20. decembra. (Izv.) Razprava proti morilcu pokojnega predsednika poljske republike se vrši dne 29. t. m.

DRUGO ČSL. POSOJILO.

Praga, 20. decembra. (Izv.) V najkrajšem času odpotuje finančni minister dr. Rašin v London, da zaključi pogajanja za najetje drugega češkoslovaškega posojila v znesku 4 milijonov funtov sterlingov.

Borzna poročila.

Curih, 20. decembra. Berlin 0.07875. New York 529. London 24.43. Pariz 39.50. Milan 27. Praga 15.75. Budimpešta 0.2265. Varšava 0.03. Dunaj 0.0075. Nemško avstrijske krone 0.0076. Bukaresta 3.05. Zagreb 1.45.

Berlin, 20. decembra. Dunaj 9.47. Budimpešta 279. Milan 33.915. Praga 20.149. Pariz 49.875. London 30.423.75. New York 6670.78. Curih 126.931. Beograd 7680.

Praga, 20. decembra. Dunaj 4.525. Berlin 45. Rim 168.25. Nemško avstrijske krone 4.675. Budimpešta 147.50. Pariz 247.25. London 152.875. New York 33.05. Curih 626.25. Beograd 36.50.

Dunaj, 20. decembra. Devize: Zagreb 189.75—190.25, Beograd 759—761, Berlin 10.35—10.65, Budimpešta 29.35—29.45, London 327.700—328.800, Milan 3596—3604, New York 70.975—71.125, Pariz 5244—5256, Praga 2097—2163, Sofija 529.50—530.50, Curih 13.410—13.440. Valute: ameriškani dolar 70.600—70.900, bolgarski levi 508—512, nemške marke 10.25—11.25, angleški funti 326.900—327.900, francoski franki 5185—5215, italijanske lire 3562.50—3577.50, jugoslovanski dinarji 748—752, romunski leji 390—392, švicarski franki 13.320—13.380, češkoslovaške krone 20.80—20.90, madžarske krone 28.30—28.50.

Zagreb, 20. decembra. Devize: Dunaj 0.13—0.135, Berlin 1.375—1.50, Budimpešta 3.90—4.05, Italija 475—500, London 430—450, New York 90—97, Pariz 690—710, Praga 300—312.50, Švici 1725—1785, Varšava 0.55—0.57. Valute: ameriški dolarji 90—95, avstrijske krone 0.135—0.1375, češkoslovaške krone 295—305, francoski franki 690—700, napoleondori 310—0, romunski leji 48—49, italijanske lire 450—490, poljske marke 0.40—0.50.

Skrb za uradništvo.

Odkar je mladinska gospoda demokratske stranke iztisnjena iz vlade, je v »Jutru« pričelo sondiranje terena in slepomišenje z državnostjo. Ta gospoda ne ve, kako bi zakrila katastrofalen polom in skuša svoje štiriletno delo v vladi naslikati kot največjo žrtve predvsem radi uradništva.

Kako lepo se čita v »Jutru«, da bi bila demokratska stranka, ako bi ostala v vladi, »zaščitila državo sramote preganjanja ubogih uradnikov, ki jih danes bije osвета radikalne stranke«. Hinc illic lacrimae, gospostva je konec, konec famoznega ključa 7:9 v Srbiji in Macedoniji. Pa o tem naj razmišljajo gospodje v Srbiji sami. Gotovo je eno, da bo treba še najmanj 10 let trdega in postenega dela, dokler se vsaj deloma ne zatre takozvano položajno partizanstvo v Srbiji.

Nas predvsem zanimajo razmere »preko« in tukaj je ravno mladinska gospoda demokratske stranke imela vso moč v rokah in je ona glavni krivec vseobčedi bedi vseh prečanskih javnih nameščencev.

Kar začnimo po vrsti od prevrata sem. Kdo je zakrivil, da je bilo veliko število dobrih in sposobnih uradnikov zapostavljenih in na vodilna mesta postavljeni peščica izvoljencev? Ali ni bila to mladinska gospoda? Kdo je klasificiral naše častništvo? Ali ne zopet mladinska gospoda? Oni, ki je znal obračati plašč po vetru in vpiti »živijo mladini!«, ta je bil sprejet in povisan. Pošten in iskreni častniki — Slovenci, ki se nikdar niso sramovali niti bali priznati pod najhujšim nemškim režimom svoje slovenske narodnosti, pa niso bili sprejeti v našo vojsko. Če pa so bili sprejeti, se jih je zapostavljalo, preganjalo in nazadnje prisililo do ostavke. Imeli so pač razne »uradne« pripombe državotvornih politikov, na svojih prošlah, da ni umestno, da bi ostali v službi »preko« in da je potrebno, da gredo v Macedonijo in na albanske meje učiti se pravega demokratskega jugoslovanstva!

Kdo je s silo skušal uničiti leta 1919. strokovne organizacije javnih nameščencev, kdo je dal zapreti voditelje brez vsakega vzroka? Kdo je razbil enotno fronto prečanskih javnih nameščencev po zagrebških preganjanjih? Ali niso bili to mladinski demokratje, razne ekscelence, takrat aktivne in sedaj na razpoloženju? Kdo je parizansko razbil ravnanje državnih železnice v Ljubljani, razmetal pošteno in izvečano uradništvo in uslužbenstvo na vse strani? In koma na ljubo? Ali ne na ljubo par političnim avanturistom, ki so se dokopali do milosti mladinske gospode in s pomočjo te hoteli preko noči postati direktorji, generalni inspektorji in pomočniki ministrstev? Kdo je kriv sedanjih razmer pri državni železnici v zagrebški direkciji? Ali niso to izraziti demokratski voditelji pod vodstvom Demetrovića, Lukinića, Wilderja in pri nas dr. Žerjava? Ali ni ta demokratska gospoda s svojim hujskanjem in potem svojih agentov vedno mešetarila pri ravnanju v Zagrebu in hotela usiliti ravnanje svojo politično koncepcijo. Ali so demokrat, garda Pribečevića in Žerjava, podvezli le en resen korak, da se državnim železničarjem v zagrebški direkciji popravilo krivice in se njihove, v pragmatiki zajamčene pravice, spoštujejo? Ne, niti z mazincem niso ganili, pač pa so po-

tom svojega časopisja neprenehoma hujskali in slepomišili in sedaj o priliki znane preiskave proti ravnatelju Franiču uprav nečloveško zaprli uradnika, še predno mu je preiskava dokazala le trohico krivde. Vsa gonja pa je bila samo zato, ker ni hotel biti njihovo orožje in se je protivil zahtevam demokratskih ekscelenc, da naj prestavi razne neljube nedemokrate — železničarje.

In učiteljstvo? Sam Pribečević je v skupščini z povzdignjenim glasom izjavil, da je hrvatske učitelje in učiteljske najprej kazensko prestavil, potem pa uvedel tudi še disciplinarno preiskavo. Torej najprej kazen, potem šele preiskava, ki naj ugotovi dejansko stanje!

Pred par meseci je »Jutro« med dnevnimi vestmi imelo kratko notico, da je upokojen inspektor I. razreda, g. Andrej Drušković od ministrstva za socialno politiko. Zamolčalo je previdno besedico »dr.«. Koliko starejših uradnikov se je kratkomalo odpustilo in reduciralo! Gospod dr. Žerjav je pozabil naročiti svojim ljudem, tega ne sporočiti, ker je uvedeno preiskavo kratkomalo potlačil in izdal dekret za penzijo človeku, ki je v šestih letih državne službe avanziral do inšpektorja I. klase.

Deželna vlada je po sporazumu med demokratskim mladim in klerikalci reaktivirala razne že upokojene profesorje, ravnatelje itd. Zakaj ste izpustili n. pr. v Mariboru profesorja, ki je vzgajal na mariborski gimnaziji preko 30 let slovensko mladino in nam vzgojil dve generaciji. Ali ne zato, ker se osiveli mož, priznan profesor, ni nikdar udajal nikomur in hoče tudi na stara leta ostati zvest svojim načelom. Za plačilo strada, vaši avanturisti pa so bili postavljeni za ravnatelje itd.

Kdo je določil draguljske doklade za prečanske javne nameščence? Ali ne mladinski demokrat? Kdo je slepomišil za plačo v zlatu, kdo z nabavnim prispevkom po 4000, 5000 in 6000 Din? Ali ni »Jutro« imelo dnevno nova poročila samo, da je preprečilo resno akcijo za odpravo strašne bede med javnimi nameščenci. Pragmatiko so zavlačevali demokratski ljudje, najhujše in najbolj reakcionarne paragrate pa je branil sam g. Pribečević, poročevalac prof. Reisner pa je moral molčati.

Pri občinskih volitvah v Ljubljani so mladini upeljali madžarski sistem. Kaj ne, to je državotvorno, da jutraj dobijo na svojih mizah vilitke ekscelence dr. Žerjava, kar seveda ni izrabljanje urada za strankarske namene! Tudi denar ni podkupovanje. Razni klubi, mije, sekci je, to je vse državotvorno delo, samo, da se razbijejo obstoječe strokovne organizacije, ker nočejo tako plesati, kot si to želi gospoda iz Miklošičeve ulice! Tudi nadlegovanje po privatnih stanovanjih je samo načelno-svobodomiselnost, šele metla je prevnetega mladinskega agenta naučila dostojnosti!

To so samo utrinki iz štiriletnega trudapolnega dela mladinske gospode za javne nameščence. Vsi izgovori in vsa zaviljanja teh dejstev ne morejo ovreči. Tudi pisanje, da so doktorji in delavci postali lahki plen demagogov, ne bo izdalo. Kocka je padla, iztreženje nastopa in prihodnje volitve bodo pomele z mladinsko skupino in njenimi prisveki.

ITALIJA POŠILJA MADŽARSKI OROŽJE.

Beograd, 20. decembra. (Izv.) Glasom vesti iz Beljaka se vozijo preko Koroške zadnje čase vagoni sanitetnega materiala, katerega pošilja Italija Madžarski. Dognalo se je, da se v vanih nahaja tudi orožje in municija. Z ozirom na to, ker spremljajo te vagone fašisti, se sklepa na nekaj tajen dogovor med Madžarsko in Italijo.

ITALIJA POMAGA ČRNOGORSKI VLADI.

Beograd, 20. decembra. (Izv.) Potniki, ki prihajajo iz Ucinja, pripovedujejo, da se iz italijanskega pristanišča Barja na italijanskih parnikih prevažajo preko morja v St. Giovanni di Me-

dina najemniki črnogorske »vlade« v Rimu. Z imenovanimi transportnimi parniki se uvaža baše tudi orožje.

OSNOVANJE FAŠISTOVSKO ORGANIZACIJE NA ČESKEM.

Praga, 20. decembra. (Izv.) Kakor javlja »Česki slovo« je bila osnovana v Reichenbergu češka fašistovska organizacija, ki si je nadela nalogo, da nadzoruje vojaštvo in žandarmerijo.

ODLIKOVANJA MINISTROV.

Beograd, 20. decembra. (Izv.) Minister na razpoloženju g. Kosta Timotijević je bil odlikovan z redom Sv. Save I. razreda, podsekretar državnih financ na razpoloženju Svetozar Popović pa z redom Sv. Save II. razreda.

Dunajsko pismo.

Dunaj, 17. decembra.

Dunajski listi redko obračajo pozornost svojih čitateljev na našo valuto. Veliki listi, ki prinašajo zadalj v »Economist« točna poročila tudi o denarnem gibanju vseh držav, imajo vedno na prvi strani posebno notico o stanju nekaterih valut, a med temi ni nikdar naše. — Sinoči pa so se razni listi bavili s katastrofalnim padanjem dinarja, ki drvi z neobičajno naglo čedalje bolj v nedogleden propad, in omenjajo, da je ta padec zelo simptomatičen, a da mu je težko najti zadovoljivo tolmačenje.

Se nista potekla dva meseca, ko je stal dinar v Zürichu fr. 2.60, danes pa že 1.40, torej komaj dobro polovico. Na Dunaju smo dajali za en dinar že 1360 K, danes komaj 700. Iz tega lahko vsakdo presoja, koliko smo lahko kupili na Dunaju za en dinar pred nekaj tedni, a koliko moremo kupiti danes, dasi so nekatere cene nekoliko padle.

Organ velike finance »Wr. allg. Zeitung« piše sinoči, da je trgovina med Avstrijo in Jugoslavijo sploh popolnoma prenehala. Avstrijci morejo tam v obče le malo kupovati, a še to, kar je možno, ni mogoče dovršiti vsled deviznih odredb g. Plavšića. Zadnje naredbo prinaša v točnem prevodu in pravi, da se niti ta ne izvršuje. Konfuzija je popolna. Zato se bo obrnila dunajska »Trgovska zbornica« v Beograd po pojasnila.

Tu imate s kompetentnega mesta vsaj en vzrok, zakaj pada naša valuta. Nič kupčije z inostranstvom, zato nič dohodkov, zasebna kupčija je sploh zastala, — le državne dobavke se lepo v redu izvršujejo, t. j. tiste, ki nosijo porodil ogromne »zarade«, druge se brezobzirno stornujejo ali že sklenjene pogodbe ne odobrijo.

Smešno vlogu igralo v Zagrebu in Beogradu s prisilno notacijo tujih deviz in valut. Hočejo domaćinom prikriti derutno stanje dinarja, a ne pomislijo, da s takim otročjim igrakanjem jemljejo vsemu finansičnemu svetu vero v

našo resnost in solidarnost. In končno vse to prikrivanje prav nič ne koristi, v kolikor silno ne škodi vsej naši trgovini in državnim financam. Po notacijah v Zagrebu in Beogradu se morejo izvršiti n. pr. nakupi le tistih valut, ki se tačas nahajajo v naši zemlji in v rokah takih ljudi, ki gredo na ta lim. Iz tujih rok ne dobimo niti bora. Drugod pa veljajo za podlago notacije na tujih borzah, in te so čedalje bolj neugodno razlikne od one v Zagrebu in v Beogradu.

V zadnjem svojem dopisu (ali je bil tiskan, ne vem še) sem podal za vzgled liro, t. j., koliko jugokron je bila cenjena v Zagrebu in koliko na drugih borzah. Naj podam še vzgled od zadnjih par dni.

V petek, 15. t. m. je stala lira v Zagrebu — 15.08 j. K —. Istega dne je stala lira v Zürichu 17.74, v soboto pa že 19.1 j. K, — v Berlinu 18.16, v soboto 19.44, na Dunaju 18.68, v Budimpešti 18.—, v soboto že 19.83, — a najhuje v Pragi 20.84. In Praga je baje prevzela skrb za izednačenje obeh valut. Koliko bevskanja smo čuli o tej akciji. Facit je ta, da daje Praga za 1 liro skoro 21 j. K v istem času, ko Zagreb ponuja le 15.

Nadaljnega komentarja ne pišem. Kdor si ga sam ne more ustvariti, Bog mu pomagaj!

Avstrijska poslovница avstro-ogr. ske banke likviduje, ker prevzame nje- ne posle Narodna banka. Vpisovanje zlatega zaklada 30 milijonov zlatih K je bilo v petek zaključeno. Pravijo, da je vspeh popoln in da vpisi nadkrilju- jejo razpisano vsoto. — S tem je ban- ka zagotovljena in v kratkem času smemo pričakovati nove novčnice. Danes imajo že berači milijonske do- hodke; z milijoni in milijardami razme- tava v vseh panogah državnega in zasebnega gospodarstva. Tisočak je danes drobiž, a stotisočak komaj neko- liko vzpostavna nota. Tako stanje vodi v blazno potratno in lahkomišelnost. — Zdi se, da se bližamo ozdravljenju.

Je naravno in neposredno zaledje Trsta. Trst so bila naša pljuča, naša vrata v svet, gospodarsko žarišče vsega slovenskega naroda. saj smo mu dajali samo Slovenci okroglo 1,150.000 ton lastnega prometa, a tudi vse ostali njegov promet v iznosu 2,300.000 ton je šel preko našega ozemlja. Ko sta nas potem najprej famozni londonski pakt, nato pa nesrečna rapalska pogodba oropala tega našega naravnega izhoda na morje in nam ga izrezala iz živega narodnega telesa, je zadela vse naše gospodarsko življenje nenadomestljiva izguba, kajti Reka, tudi če bi bila popolnoma naša, ga nam ne bi mogla popolnoma nadomestiti nikdar. Njena luka je izdelana mnogo pomanjkljivejša.

njena lega je neprimerno neugodnejša in poleg tega je pa izpostavljena še vsem vetrovom. Vkljub temu pa prihaja seveda sedaj kot izhodišče na morje za nas v poštev samo Reka, katere so se posluževali nekateri naši južno-zapadni kraji deloma že doslej. Življenjskega pomena za vse naše narodnogospodarstvo je tedaj, da si ustvarimo na Reki tak položaj, ki nam bo popolnoma neovirano omogočeval uporabo reškega pristanišča in da dobimo čim prej direktno železniško zvezo z Reko, kakor tudi z vsemi drugimi kvarnerskimi pristanišči, kajti sedanje stanje duši vse naše gospodarsko življenje.

svojega prijatelja Pašiča in govorilo se je celo o pristopu Pribečičevih pristajšev k radikalni stranki. Potem pa pravi glede skupnega opozicijskega bloka proti velikosrbskemu regimentu v naši državi nastopno: »Danes je že precej gotovo, da bi se tak blok prav lahko ustvarilo, ako se v njem ne bi nahajal Pribečič in njegova koterija. Bivanje Pribečiča v demokratski stranki pomeni onemogočitev edinstvene opozicijsalne fronte in pomoč ciljem g. Pašiča.« Popolnoma pravilno!

Razmere na Bolgarskem.

Že nekaj časa sem postajajo razmere na Bolgarskem skrajno zmedene in za državo nevarne. Naravnost nerazumljivo je vedenje bolgarskih iredentističnih organizacij, ki se postavljajo proti validni rodne države in ki so že večkrat poizkusile izzvati državni preobrat. Zadnjič so ti revolucionarni poizkusi dobili v dogodkih v Kistendii posebno ostrino. Reakcija je bila takoj na mestu in sicer v obliki zemljoradniških trum, ki tvorijo nekako splošno narodno gardo sedanje vlade g. Stambolijskega. To je ena nevarnost notranje zmede na Bolgarskem. Druga izhaja iz bolgarskih meščanskih strank, torej iz desnice in je naperjena proti zemljoradniški notranji in zunanji politiki sedanje vlade. Zadnjič je ta desničarska opozicija organizirala bombni atentat na notranjega ministra, ki pa k sreči ni bil zadet. Že na prvo vest o izvršenem atentatu so sklenili oboroženi zemljoradniški vodje napasti državno metropolo Sofijo in tamkaj uprizoriti korenito kazensko preiskavo nad desničarskimi meščanskimi krogi. Le vsled izrecnega odsvetovanja in strogih naredb vlade se ta sklep bolgarske zemljoradniške mlince ni izvršil. Položaj na Bolgarskem se je kljub temu tako poostрил, da je morala vlada poklicati predsednika Stambolijskega v Sofijo, ki je orijsko mirovno konferenco v Lausanni tudi že zapustil, da pomiri razgrete duhove v domovini. Nastalo je tudi malo nasprotje med vlado in kraljem Borisem, ki se obnavlja podpisati neke zakone. Tudi tukaj bo moral posredovati Stambolijski, da s svojo jako osebnostjo pomiri kralja Borisa. Položaj na Bolgarskem je vsekakor zelo zmeden in treba bo energične akcije, da se vzpostavi v tej razburkani državi normalno in hladno politično ozračje. Vlada bo morala desničarsko opozicijo opozoriti na dopustno politično borbo svoje iredentistične organizacije pa najboljše kar razpusti. S tem si bo odstranila precej nesoglasja s svojimi sosedi.

Politične vesti.

Kaj bo storila demokratska stranka?

»Sedaj je za demokrate situacija popolnoma čista: potrebno je, da se zatele z vso energijo in silo v brezobzirno borbo proti radikalni stranki in proti njeni hegemonistični koncepciji za enotno idejo narodnega in državnega edinstva«, tako piše včerajšnja zagrebška »Riječ«, glasilo hrvatskih demokratov, dočim isti dan v uvodniku zagovarja ljubljansko »Jutro« pobožne želje nadaljne kooperacije demokratske stranke oziroma v skrajnem slučaju njene desnice s Pašičevim kabinetom. Tukaj se vidi vsa nedoslednost in zbeganost demokratskega tiska: v eni številki se blatijo radikali kot najhujši separatisti, v drugi se izrekajo prošnje, naj se končno ne usmilijo demokratskih desničarjev in jim dovolijo vstop v vlado. Te glasove ponatiskujemo, ker so za sedanjo situacijo v demokratski stranki sila značilni. Za demokrate-desničarje sploh ni podana možnost opravičila njihovega dosedanjega trdoglavskega odločanja z velesrbskimi radikali. Dasi je v komuniqueju demokratske stranke sedaj tudi oficijelno potrjeno, da je Pašič demokrate na zelo enostaven način prevaral, se demokratski desničarji, posebno pa ljubljanski mladini kar nič ne sramujejo dolžiti Ljubo Davidoviča in kroge, ki so pripravljali pravočasno rešitev demokratske stranke iz objema velesrbske stranke, zaradi nesreče, ki se jim je dogodila z Nikolo Pašičem. Mi ne moremo odstopiti od stališča, ki ga nam narekuje doslednost in zvestoba do načel, ki jih je postavilo gibanje zagrebškega kongresa. Zato trdimo, da preživlja sedaj demokratska stranka svoje odločilne momente. Ako se postavi na stališče uvođenega stavka iz »Riječi«, ako se strne okoli Davidoviča, moža političnega posršenja, resniškega jugoslovanskega čutenja ter modernih demokratskih nazorov, ako bo izločila iz svoje sredine abnormalne, hinavske in lažnjive tipe, kojih nelepe lastnosti padajo te dni v žarko razsvetljavo, ko branijo z nedopustnimi sredstvi polom njihove koalicijske politike s Pašičem in ako se postavila na čelo politike, ki jo je uvedel Davidovič napram Hrvatom, tedaj bo lahko računala na bodočino in nove gradnje v jugoslovanskem političnem in duševnem življenju. Toda iz gleda, da primanjkuje v demokratski desnici vsaka dobra volja, izpreobrnitve duha in pravilnost političnega naziranja. Mesto velikih zamisli se razblinjajo vrste demokratske stranke v osebnih kot terijah razžaljenega Pribičevića, v ne

pokrivanja prošnjih slovenskih demokratov na radikalce za prosti vstop v vlado, Ljuba Davidovič pa nadaljuje v svojem delu naprej, govori z dr. Ribarom in dr. Andjelinovičem v Kragujevcu za politiko narodnega pomirjenja in sporazuma s Hrvati. Tudi danes, kljub Protičevim prstom, kljub Protičevemu zakulisnemu delovanju radikalna stranka nima najboljših šans na Hrvatskem in v Dalmaciji ter v Sloveniji, ker vemo, kaj smejo pričakovati Hrvati od sporazuma z plemensko radikalno, srbsko šovinistično stranko in kaj bi za nas Slovence nastalo, ako bi se povrnil časi klerikalnega oblastnega gospodovanja na naši pokrajinski vlad.

Gradiva dovolj!

Sedaj prihajajo po vrsti, kakor spokorniki v izpovedovalnici! Nobena opozicijska stranka še ni znala opisati v tako črni barvi radikalnega velsrbsstva kakor njihovi dosedanjí zavezniki demokratski »Jugosloveni«. Čujmo, kako piše nacionalistični polkovnik Premoví iz Zagreba o Pašiću in radikalcih ter radujmo se! »G. Nikola Pašić nosi s seboj idejo državnega in narodnega edinstva s izrazito srbsko idejo. Ta misel je naklonjena državnemu političnemu centralizmu, ni pa dobra za Jugoslavijo, ker je to pojem brez vsebine. Naravno je, da izziva tako pojmovanje hudo reakcijo Hrvatov vseh političnih barv, ker vidijo v odbijanju Jugoslavije tendenco za ohranitev srbske tradicionalne individualnosti in srbske politične supremacije v državi, v proklamaciji narodnega edinstva in političnega centralizma pa vidijo še težnjo ali nado, da se bo hrvatska manjšina na asimilirala močnejšemu srbskemu plemenu.« Tako je, prav tako je, dosledno tako je in sicer glede Pašića, glede radikalne stranke, glede parol narodnega edinstva, kar smo že dolgo povdarjali, da služi vse skupaj edinol srbski hegemoniji. To hegemonijo so ustvarili in vzdržali do današnjega dne edino Pribežević in njegovi služabniki.

Koncentracija opozicije.

Pod tem naslovom prinaša zagrebški »Hrvat« uvodnik, v katerem zagovarja misel skupnega nastopa celokupne opozicije proti Pašićevemu centralističnemu režimu. V članku se pravilno povdarja, kako je bil Pribičević glavni spodbudnik, da levo krilo demokratske stranke ni moglo izvesti svoje akcije prilog Hrvatom. Pribičević je bil desna roka Pašića, verno je napadal demokratske levčarje po strogih ukazih

Slovenske gospodarske razmere.

V. PROMET.

Živahen razvoj trgovine so pospeševale zlasti razmeroma prav dobra prometna sredstva, ki smo si jih deloma priborili, deloma pa ustvarili sami seveda še v predvojni dobi. Tozadevna statistika nam prikazuje naslednje približne številke:

željeznice imamo 1222 km, na 10.000 prebivalcev 12 km, deželnih in državnih cest 3300 km, na 10.000 prebivalcev 33 km, okrajnih in občinskih cest 4100 km, na 10.000 prebivalcev 41. poštnih uradov 600, na 10.000 prebivalcev 6, telegrafične mreže 2200 km, na 10.000 prebivalcev 22 km.

Rečna plovba je vsled velikega padca večine naših rek in nereguliranih strug le slabo razvita.

Iz teh številk je razvidno, da ima Slovenija poleg Vojvodine najvišje razvita prometna sredstva, vkljub temu pa našemu visoko razvitemu gospodarstvu življenju že davno ne zadostuje več, zlasti ker so vsa prilagojena predvoinemu političnemu položaju, ki se je opiralo vse naše gospodarsko življenje na eni strani na Trst, ki je

predstavljaj naše izhodišče v široki svet, na drugi strani pa na Dunaj, do čim nismo imeli z vzhodom do malega nobenih ožjih gospodarskih stikov. Glavno prometno žilo je tedaj tvorila proga Dunaj — Maribor — Ljubljana — Trst.

Po vojni se je ta položaj popolnoma preobrnil. Od Trsta nas je odtrgala nesrečna rapalska pogodba, Dunaj pa stopa sam od sebe vedno bolj v ozadje in naša gospodarska pot nas vodi sedaj na eni strani proti Zagrebu, Beogradu, Sarajevu in Skoplju, na drugi strani si pa išče izhodišča na morje v smeri proti Kvarneru. Če pogledamo sedaj naše železniško omrežje s tega vidika, opazimo na prvi pogled, da je za gospodarsko tako visoko razvito državo popolnoma nedostavno in da nujno potrebujemo celo vrsto daljših in krajših prog, ki naj nas tesneje zvežejo z našimi novimi gospodarskimi tržišči in omogočijo razvoj naši industriji.

Posebno važen je za nas izhod na morje. Do l. 1919 smo imeli naš Trst, saj predstavlja vse slovensko ozemlje.

Jubilejne slavnosti „Glasbene Matice“.

(Zaradi preobillice gradiva se je poročilo zakasnilo.)

Za razvoj in napredek slovenske glasbe velezasluzna naša Glasbena Matica je v dneh 15., 16., 17. in 19. decembra t. l. na priprost, pa njenim idealom najprimernejši način proslavila svoj trojni jubilej: petdesetletnico obstoja društva, tridesetletnico obstoja zbora in tridesetletnico umetniškega delovanja Mateja Hubada.

Dne 15. t. m. zvečer je v dvorani Filharmonične družbe predaval g. prof. dr. Josip Mantuani o delovanju Glasbene Maticе in njenem pomenu za razvoj slovenske glasbe. V soboto dne 16. decembra zvečer ob osmih se je vršil v razprodanji unijski dvorani simfonični koncert orkestralnega društva Glasbene Maticе. Vsopred je prinesel izključno slovenska orkestralna dela, nekateri med njimi v prvem izvajanju. — V Haydnove čase nas je prestavil nežen prvi stavek dr. Benj. Ipavčeve serenade za godalni orkester, božično razpoloženje in pobožno čustvovanje diha Premrljova Božična suita za veliki orkester. Na vsopredu je bil zapet po daljšem presledku klasični Lajovčev Adagio, dalje Jerajev melodram Lepa Vida, pri katerem se je v deklamatorskem partu zelo odlikoval g. Levar. Prvič v koncertu smo poslušali odlomke Škerjančeve godbe v »Ziahtnem meščanu«, v kateri smo zaznali skladateljev izreden talent za orkestralno glasbo. In končao so izvajali se tri Adamičeve stvari: tatarski ples iz »Tatarske suite«, »Moza z medvedom« in v

prvič »Scherzo«, originalno obdelava narodnega »Podrkanega plesa«. Izvajanje vseh del pod vodstvom kompozitorja prof. g. Karla Jeraja je bilo primerno svečanostnemu koncertu, ki je podala sliko razvoja slov. instrumentalne glasbe. Skladatelja Premrla in Škerjancja je publika navdušeno akklamirala, prav tako Lajovica in Adamiča, ki se pa zaradi svojih preveliki skromnosti nista hoteli za ovacije zahvaliti z odra. Prvi slavoslovni večer je uspel sijajno.

V nedeljo dopoldne se je jela že padeseti uri zbirati v lepo dekorirani dvorani Filharmonične družbe odlični družba: zavedni Matičarji in Matičarke, zastopniki oblasti, korporacij, kulturnih društev in zlasti mnogo zastopnikov naših pevskih zborov iz mesta in dežele. Točno ob 11. uri je zasedel se deže na odru ob predsedniški mizi po noštevili odbor Glasbene Maticе. Nj predsednik dr. Vladimir Ravnhar je temeljitom govoru orisal kulturno delo Glasbene Maticе v preteklih petdesetih letih. Predstavil je občnemu zboru za služno delo vseh treh panog Matičnega udejstvovanja: pevski zbor, glasbeni šolo in orkestralno društvo. Pozdravil je s toplimi besedami navzoče zborovce in goste, imenoma zastopnik ministristva prosvete inspektorja Matka Cara, načelnika prosvetnega oddelka pokr. uprave dr. Frana Skabernetja dalje deputacije beograjskih in zagrejskih pevskih enot in poslance naših kulturnih društev, ki so prispeli na slavnost iz vse Slovenije. Pozdravil dalje še živeča in na zborovanju navzoča ustanovitelja Petra Grasellija in Frana Drenika. Nato je v iskrenih krasnih besedah čestital Glasbeni Mitici v imenu ministristva prosvete

spektor Marko Car. Naznanil je, da je Nj. Veličanstvo kralj Aleksander odlikoval Glasbeno Matico z redom sv. Save II. razreda, g. Petra Grasellija z redom sv. Save III., g. Frana Drenlika in prof. Josipa Vedrala pa z redom sv. Save V. razreda. Navzoči so sprejeli njegov govor z navdušenim ploskanjem. — Glavno poročilo o delovanju Glasbene Maticе v petdesetih letih je podal tajnik g. Karel Mahkota. Priznati moramo, da tako pretno sestavljenega in točno obravnavajočega poročila zlepa nismo slišali. Zasluži, da Glasbena Matica natisne in razširi po vsi domovini, ki bo iz njega natančno poučena o neprecenljivih zaslugah petdesetletnega neumornega dela našega prvega kulturnega zavoda. — Poročilo je občni zbor vzel na znanje in gromkim odobranjem. — Nato je dr. Ravnihar predlagal, da občni zbor izvoli ravnatelja Mateja Hubada v mnenje znanje njegovih zaslug za zavod častnim članom Glasbene Maticе. Predloženo je bil sprejet z viharnim dolgo časa neponehujočim ploskanjem. V imenu vseh v »Zvezi« včlanjenih pevskih zborov je Glasbeni Matici k jubileju čestital dr. Anton Švigelj, povdarjal, da je razvoj posameznih zborov povzročila Glasbena Matica, ki jim je bila na prosvetnem polju res prava matica. Po prečitaniu nebroj pozdravov, brzi javk in čestitk se je dr. Ravnihar zahvalil navzočim za mnogobrojno udležbo in je zaključil ob pol eni uri poldnevne slavnostni občni zbor.

Proti četrti uri so pa zopet že vr-
množice v Union, da ob tridesetletni-
izkažejo narodovemu ljubljencu, pe-
skemu zboru Glasbene Matice svo-
čast. Saj je narod bodril, vnel za v

lepo in blago, delal za poplmeniteni-
njegove duše skozi dobo treh deset-
letij s prekarno slovensko in slovar-
sko pesmijo. V dvorani se je kar tri-
občinstva ljubljanskega, pa skoro še
več iz province. V prvih vrstah hno-
racijori. Mogočen, mnogobrojen Ma-
tičen zbor nastopi. Po dvorani zagrin-
ploska ni konca ne kraja! Pokaže se
ljunaška postava našega pevskega oč-
ta Mateja Hubada, ki že trideset let
vodi Matično pevsko četo od zmage ob
zmage, od trumfa do trumfa. Občinst-
stvo ga navdušeno pozdravlja! In za-
čne se vsposed, ki obsega najlepše pro-
dukte slov. zborovske literature. Ko
bi jo mogel kar z zaničljivo gesto vr-
či med »Liedertafel«? Prav brez str-
hu trdimo, da se z zbori kot so n. p.
Krekova »Tam na vrtni gredi«, Adam-
čevi »Zaman pod oknom« in »Mlad li-
nak«, Lajovčeve »Pomladni spevi«
»Ples kralja Matjaža« in »Lan« in še
marsikaterim iz tega vspeoda pra-
lahko pokažemo pred svetovnim for-
mom! Ni nas teh otrok bití sram, pa
res ne! Da bi kar enostavno zamet-
narodno pesem in v narodnem tonu lu-
žena skladba, pa tudi ne gre! Napr-
dek iz dobe pred »Novini akordi«
do danes je tudi v zborovski literatu-
velik, da ne rečemo za zmnožnosti n-
ših društev — skok katerega so zm-
gole le pevske enote z dobrim — m-
terijalom. Pa brez dvoma pojdemo
višje!

Pevski zbor Glasbene Matice je v
vzpored absolviraj z niemu lastno to
nostjo in bravuro, kot vedno, kadar
vodi Hubad. Izvajanjem je po vsa
točki sledilo viharno odobravanje. M
vzporedom je deputacija »Zveze sle
pevskih zborov« z dr. Švigliem na

lu poklonila pevskeemu zboru Glasbene
Maticе krasno diplomо, generalni kom
zul čehoslovaške republike dr. Beneš
mu je izročil v imenu čehoslovaškega
naroda velik venec s trobojnicami, pevs
ski zbor Glasbene Maticе je poklonil
svojemu vodji umetniško izdelano di
plomo ter šopek rož, glavni odbor Ma
ticе pa liro. — Na koncertu sta sode
lovala tudi g. Betetto in go. Lovšetov
ter sta s prednašanjem najlepših sam
spenov naše glasbene literature narav
nost očarala občinstvo. Lep delež re
uspehu je imel g. prof. Ravnik, ki ju
spremljal na klavirju z znano spre
nostjo in globokim občutkom. — Kon
cert se je vršil v slavnostnem in re
nem razpoloženju.

Zvečer ob osmih se je začela zapolniti dvorana Filharmonije. Na odru je igral oddelek godbe dravske divizije. Koncert je počastilo mnogo oddelkov in gostov, pa tudi domače občinstvo. Stregle so požrvalne ljubke Matijeve čarke in skrebele, da ni bilo niti lakotni žeje. Vrstile so se razne napitnice in končno je tudi zbor zapel par lepših narodnih pesmi. Bil je prijeten večer, kot zmeraj v Matični družbi.

V torek zvečer se je vršila še produkcija gojencev konservatorija v dvorani Filharmonije.

Slavnostni dnevi in večeri ob julijah Glasbene Maticе so za nami. Dopolnila je leta Abrahama in se s njo lahko ozre nazaj na uspehe svojega trudapolnega dela v prosep glasbe. Na njeni poti je bilo mnogo truda, zato nje delo tembolj dragoceno in spoštujemo. Za petdesetletni jubilej želimo nadaljnjih uspehov, najbolj pa želimo, da ji bomo dali najljubši dar, ki si ga sama želi, — skrajno podpravljenel!

iskave (kar bi sicer ga demokratom prineslo razna razočaranja, samo še omenim, da je izšlo pismo, ki naj bi tvorilo glavni dokaz mojega zločina, iz pisarne predsednika tuk. demokratske stranke). Pisca onega nesramnega članka v »Jutru« št. 245 pa javno pozivam še enkrat, da naj stopi na plan s svojimi dokazi, sicer ga smatram za navadnega zahrbtnega in denuncijanta. »Jutro« ali pa njegov odgovorni urednik, če že ne pisec, se pa bo naučil manir in morale pred sodiščem, kjer je vložena tožba proti njemu. — Ptuj, dne 18. decembra 1922. Anton Blažek, podžupan.

Sport in turistika.

S. K. Primorje. Redni občni zbor S. K. Primorja se vrši dne 6. januarja ob 10. uri dopoldne v mestni posvetovalnici na magistratu s sledečim dnevnim redom: Poročilo tajnika, blagajnika, načelnikov posameznih sekcij, gospodarja, volitev novega odbora, služajnosti. V slučaju, da ne bo ob določeni uri predpisano število članov navzočih, vrši se pol ure kasneje ob vsakem številu istih.

S. K. Primorje. Izvršujoči člani vseh sekcij naj oddajo klubovemu gospodarju v Sv. Florjani ulici 21-I prejeeto opremo. Ista se pozneje na novo porazdeli med igralce za zimski trening.

S. K. Primorje. V soboto dne 23. t. m. ob 20. uri sestanek vseh načelnikov in načelnik, namestnikov v kavarni Evropa. — Tajnik.

Božična darila

pri

A. ŠINKOVIC nasl. R. SOSS

LJUBLJANA, Mestni trg št. 18.

Bonačev
Beležni koledar
1923

se dobi v vseh večjih trgovinah s papirjem, ali pa direktno v tovarni

J. Bonačev
Ljubljana.

Cena 15 Din. po pošti 18 Din.

Ta koledar se priporoča občan-
skim in drugim uradom obrtni-
kom in privatnikom, ker je kras
vsaki sobi ali pisarni, praktično
sestavljen in tiskan na lepem
papirju.

ko bi se v svrhu štedenja znatno zmanjšal upravni aparat, ki ni v razmerju s številom mestnega prebivalstva. — Cestno - policijski red se odobri. — V domovinsko zvezo se sprejmeta dva prosila. — Obrtno - nadaljevalni šoli se izplača takoj redna podpora letnih 28.000 kron. Zaščiti dece se dovoli za božičnico prispevek 4000 kron, dekl. mešč. šoli za učila revnim učencem 10.000 K. — Zviša se tarifa mestne tehtnice tako, da znaša najvišja pristojbina 12 K. — Zadruga Zveza v Celju prosi, da veljajo pogoji za nakup stavbišča na Kralja Petra cesti tudi za leto 1923, ko namerava zidati trinadstropno hišo. Prošnji se ne ugodí, ponudi pa se ji v nakup cel kompleks, ako se zazida celo stavbišče. Aproximacijski odbor sklene in vodi odsele uradni predstojnik. — Pravilnik za pobiranje progresivne davščine na najemino v svrhu zidanja stanovanjskih hiš se odobri. Gostaščino bodo pobirali na podlagi predpisa mestnega magistrata hišni posestniki; za leto 1922 se ta davščina še ne bo pobirala. Za 1923 pa se sklone, da se predloži popr. upravi v odobritev izmera, katera je bila določena za 1922. — Z najemnikom mestnega parnega kopališča se podaljša pogodba za 1923. — Izdela se naj v kratkem proračun za stavbo novega kopališča, pri starem se izvršijo nujna popravila. — Zakupna pogodba s podružnico SPD glede Kurnovega posestva pod Dostom se odobri in stopi ista v veljavo z novim letom. — Po rešitvi še nekaterih manj važnih stvari je bila seja zaključena ob 9. uri.

Nogomet. V nedeljo popoldne se je vršila nogometna tekma med Atletiki in ljubljanskim »Hermes«. Končala je z zmago 2:0 v korist Atletikov. Igra je bila precej surova. Sodnik g. Ochs je bil dober in nepristranski.

Ubojni svet celjski je v svoji zadnji seji sklenil obdariti celjske ubožce za Božič. Na razpolago ima 29.000 K. Vsak ubožec dobi 240 K.

Tatvine se zadnje čase precej množijo okrog Celja. Tatovi imajo zlasti »piko« na svinje. Ukradli so svinjo pri nekem posestniku pri Sv. Ani nad Teharji, drugo neke na Hudnji v celjski okolici.

Neznani tat je odnesel odvetniku dr. Kalanu in uradniku Wostnigu s podstrešja dr. Kalanove hiše precej obleke in perila.

Ptuj.

Ptujski javnosti! »Jutro« mi je svoj čas v št. 245 t. l. očitalo razne pogreške, med drugim tudi zločin hudo delstva zlorabe uradne oblasti, kar je dalo povod za sodno preiskavo proti meni, ter sem se takrat čutil moralno primoranega, odstopiti svoje podžupansko mesto, hoteč s tem varovati objektivnost preiskave. Ovdabo proti meni je spisal tukajšnji sodnik dr. Dolničar sam, ter me obdolžil dejanj, za katera je predvidena kazen do 5 let ječe, kar bi seveda mene moralno in fizično uničilo. Kljub temu, da je »Jutro« tistikrat izrecno povdajalo, da so dokazi zoper mene na razpolago, je vendar preiskava (ki jo je vodil z vso vestnostjo sodnik dr. Macarol), dokazala mojo nedolžnost, vsled česar je bila ista ustavljena. V podrobnosti te pre-

PRODAJA:

ČRNO MOŠKO SUKNJO dobro ohranjeno, za večje-
ga gospoda po ugodni ceni.
Ogleda se jo lahko pri kro-
jaču Sušnik, Sv. Petra c. 983

PIANINO, dobro ohranjeno
in kuhinjska gredena iz
hrastovega lesa. Polzve se
Rožna ulica 15. 979

UPELJANO KEMICNO
PODJETJE z lepimi lokali
in stanovanjem ali pa se
sprejme družabnika s Din
100.000. Ponudbe pod
»Novo leto« na podružni-
co »Jugoslavije«, Maribor. 980

160—180 m POLJSKE ZE-
LEZNICE z železnimi pragi.
Širokost 60 cm. Naslov v
upravi lista. 982

PLETILNI STROJ št. 8, sko-
raj nov: Zatiška ulica 1/1.
desno. 981

KUPI:
DOBRO OHRANJENO
ZENSKO KOLO KUPIM.
Naslov v upravi lista. 976

SLUŽBE:
VAJENEC za čevljarstvo
obri, ki se je že učil 1
leto, se sprejme. Naslov
v upravi lista. 976

MLAD TRGOVSKI SLUGA
za manufakturno trgovino
se išče. Ponudbe pod: »Tr-
govski sluga« na upravo
lista. 972

TRGOVSKI POMOČNIK, s
večletno prakso več v ma-
nufakturni in specijalni
stroki se sprejme. Plača po
dogovoru. Ponudbe na Ivan
Šumer, trgovina z mesanim
blagom v Šoštanj. 970

SPOSOBNI ZASTOPNIK,
in popotniki se iščejo proti
visoki proviziji s fiksumom
in potnimi stroški od strani
najboljše vpeljane zavarov-
valne družbe. Ponudbe na
poštni predal št. 4. 984

RAZNO:
MAKOVO SEME za poti-
če nudi po nizki ceni Sever
& Komp., Ljubljana, Wol-
fova ulica št. 12. 978

SOBO prazno ali meblova-
no išče čez dan odsotna go-
spodinja. Ponudbe na: Cla-
ha & Jesih, Stari trg 1. 975

Nosite zaradi
njihovih velikih
prednosti
PALMA
kačuk pot-
pejtnike in pot-
plate

— **Plemenit dar.** Za vse dobro vne-
ti g. major Colarič je izročil g. katehe-
tu F. Bonaču kot božično darilo na-
šim dragim slepcem prelepo vsoto nad
10.000 kron, ki jo je z veliko požrto-
valnostjo nabral v raznih meščanskih
krogih, med katerimi so se prav po-
seben odlikovali: tovarnarjeva hčerka
gd. Minka Ogorečeva in posestnika
gd. Fran Lavtičar in Josip Turk. Po-
skrbelo se bo, da se ta svota primer-
no porazdeli med slepe kočevskega
zavoda. Najprisknejša hvala daroval-
cem in g. majorju! Da bi našli mnogo
posnemovalcev!

— **Dovoljenje dela v trgovskih in**
brivskih obratih celega dne v
nedeljo, na Božični in starega leta dan.
Ministrstvo za socialno politiko je do-
volilo z rešenjem od 16. decembra t. l.
br. 10776, da so odprte na Božični in
starega leta dan trgovine in brivnice
preko celega dne v vseh krajih, kjer
je katoliško prebivalstvo v večini. —
Lastniki navedenih obratov so dolžni
dati pomožnemu delavstvu odgovarja-
joči odmor med tednom v zmislu do-
ločila § 14 zakona o zaščiti delavcev,
odstavek 3.

— **V dobrodelne namene** je zapusti-
la 392.000 kron neka Amalija pl. Šof-
neker, ki je nedavno umrla v Zagrebu.

— **Automobilna zveza Školja Loka**
— **Železniki.** (Glej razglas avtomobilne
prometne družbe v današnjem listu).

— **Smrtna kosa.** V Litiji je umrla ga.
Gabrijela Trškan roj. Burger. Pokopali
so jo v torek. Naj v miru počiva!

— **Velik vlom.** V Očeslavcih na Šta-
jerskem so 14. t. m. vlomili neznaní ta-
tovi v poslopje Alojzija Krefta in po-
kradli obleke in perila v vrednosti
150.000 kron.

— **Več obleke in perila** je bilo po-
kradeno posestnici Julijani Kukec, pri
Sv. Urhu pri Zagorju.

— **Poželenje mesa** je zadobil neki
neznani tat, ki je ukradel v Št. Vidu nad
Ljubljano Lovru Semraju 2000 kron
vredno svinjo.

— **Smrtna nesreča.** Ko je šla dne
17. t. m. na Pobrežju Roza Baumann
čez železniški tir, jo je zadela neka lo-
komotiva tako silno, da je drugi dan
umrla.

Ljubljana.

— **»Štefanov večer«.** Vsi gospodje
Štefani in njih ljubí prijatelji so vabljeni
na Štefanov večer »Mladosti«, ki
se vrši v torek, 26. t. m. ob 8. uri zve-
čer v salonu restavracije pri Lloydju
na Sv. Petra cesti. Za zabavo je za-
dostno preskrbljeno. Sodeluje tambu-
raški zbor »Bratstva« in pevski oktet.
Trnovski Štefani so posebno vabljeni.
Vsi ta večer k počaščenju najboljših
udov človeške družbe. Živeli Štefani!

— **Zopet ogenj.** V torek dopoldne
je ob Poti v Rožno dolino popolnoma
pogorela lesena baraka, last g. Franca
Muleca. Kako je nastal ogenj, se še
ne ve.

— **Ukradeno kolo.** Iz veže gostilne
Cuzak na Poljanski cesti št. 42 je bilo
dne 18. t. m. ukradeno mesarju Jakobu
Petriču iz Dobruj 1200 K vredno kolo.

— **Žeparji.** Zasebnici Rozi Brodar
je bila na Vodnikovem trgu ukradena
iz žepa denarnica z vsebino 800 K.

— **Aretacija.** V Kolodvorski ulici
sta dva stražnika aretirala nekega Al.
Dimica, ki je po noči razgrajal in v ne-
ki gostilni razbil več šip. Dimic ima
baje še več drugih »čednosti« na vesti.

— **Kino Tivoli.** Danes do vključno
sobote III. del prekrasne drame »Indij-
ski grobni spomenik« v 6. dejanjih. S
tem se zaključijo vlezanimiva serija film-
ske umetnosti. — V nedeljo 24. t. m.
ni nobene predstave.

Maribor.

Odlikovan je z redom Sv. Save V.
vrste dr. Jakob Žmavc, profesor na
mariborski gimnaziji.

Prijet thiotapac. V petek se je po-
srečilo carinskim uradnikom v Mari-
boru prijati zvitiga thiotapca z dinarji.
Neki Bosanec, ki je potoval v Avstrijo,
se jim je zdel precej sumljiv, naka so
ga natančneje preiskali. V hlebu kruha
je imel skritih 175.000 dinarjev, da jih
odnese preko meje v Avstrijo. Cariniki
pa so pridržali Bosanca in njegov hleb
z dinarji vred ter se bo moral zagovar-
jati pred sodiščem.

Vlak je povozil v nedeljo 53 letno
zasebnico Rozo Bauman ter jo težko
poškodoval na glavi. Prepeljali so jo v
bolnico.

Nogo si je zlomil strojevodja južne
železnice Anton Soukup. Prepeljali so
ga v bolnico.

Celje.

Celjski občinski svet. Seja 18. de-
cembra. Ugodilo se je prošnji mestnih
uslužbencev za enkratni nabavi pri-
spevek. Izplača se jim, vštetiš mestne
vpokojence, 25 odstotkov celokupnih
mesečnih prejemkov. Mestni uslužbenci
stanejo leto mestno upravo okrog 5
milijonov kron. Pri prihodnjem prora-
čunu se bo obravnavalo vprašanje, ka-

kupavati papir edinole pri domačih to-
varnah.

Položaj pa je v resnici — kakor trdi
Društvo tiskarnarjev — popolnoma
drugačen. Niti bogata češka, niti av-
strijska papirna industrija ne izdelujeta
vseh papirjev, tem manj naša domača
industrija. Nobena tovarna v Jugosla-
viji ne more izdelovati svetlega ali
motnega chromovega papirja, cigaret-
nega, svilenega, pergamentnega in dru-
gih vrst. Res so domače papirnice ce-
ne svojih izdelkov nekoliko znižale, k
čemu jih je prisilila tuja konkurenca;
toda to znižanje še dolgo ne znaša 30
odstotkov, kakor trdijo papirnice. Iz
zadnjih cenikov naših papirnic je raz-
vidno, da so se cene znižale le od 0,8
do 16 odstotkov, ne pa za 30 odstot-
kov. Kljub visoki carini je dobavljala
inozemska konkurenca papir za 30 od-
stotkov ceneje od domače, vsled česar
je bil domači dobiček ogrožen in so
iskale papirnice z navideznim znižan-
jem cen pomoči pri finančnem minist-
tru. Če ostane omenjena odredba fi-
nančnega ministra v veljavi, lahko do-
mači kartel dikтира konzumentom po-
ljubne cene, kar bi ogrozilo obstoj
vseh tiskarskih podjetij.

Dopis, ki smo ga prejeli od druge
strani, pojasnjuje prizadevanje avstrijs-
ke papirne industrije, da si osvoji ju-
goslovanski trg. Avstrijska papirna in-
dustrija je zelo ogrožena po hudi nem-
ški konkurenci, vsled česar si skuša
osvojiti naš trg na škodo naše papirne
industrije.

Položaj naše domače papirne indu-
strije je zelo težaven, ker mora uva-
žati surovine iz inozemstva, predvsem
iz Avstrije. Ta pa zaračunava te su-
rovine našim papirnicam do 50 odstot-
kov višje, kakor domačim. Poleg tega
prodaja avstrijska papirna industrija
svoje izdelke v Jugoslavijo ceneje, ka-
kor pa doma.

Dopis trdi, da izhajajo vsi napadi
na našo domačo papirno industrijo,
predvsem oni v Zagrebu, iz krogov, ki
so v stalnem stiku z avstrijsko papir-
no industrijo ter da gre za sistematič-
no kampanjo. Pri tem se poslužujejo
omenjeni krogi raznih sredstev. Trdi-
jo, da so naše papirnice tuja last, kar
pa ne odgovarja resnici.

Nadalje pravi dopis — ravno obrat-
no, kakor društvo tiskarnarjev — da
krije domača papirna industrija vse
potrebe domačega konzuma. Cene so
bile radi tega nekoliko višje, ker mo-
rajo papirnice zelo drago plačevati su-
rovine v inozemstvu in pa, ker vsled
uvoza iz inozemstva, dosedaj še niso
mogle izrabiti svoje kapacitete. Tudi
navedba o prekomernih dobičkih ni
pravilna, ker so papirnice izplačevale
kvečjemu 8 odstotno dividendo. H kon-
cu trdi dopis, da avstrijska konkurenca
gotovo ne bo obdržala sedanjih cen,
ako si osvoji naše tržišče.

Javnost pa naj presodi sama, kedo
ima prav. Mi nečemo delati krivice ne
enim, ne drugim.

Tečaj na novosadski produktni
borzi dne 18. decembra 1922: pšenica
baška 418, sremska 420, ječmen bački
310, sremski 315, fižol beli novi 363, pi-
sani 355, moka št. 0 580, za kuhno 555,
št. 6 505, pšenični otrobi 165, mast 26,
bosanski orehi 550.

vame, sem videl v njih krvave kosce
raztrgane duše. Ženska je dramo pre-
življala zase, molče — in tiste dni ni-
sem videl solze v njenih očeh. Videl
sem pa globoko muko.

Tekom dveh, treh tednov je bila
očističena vsa centralna Sibirija, od Ir-
kutska tja do Urala in še čez. Rdeča
garda se je kratkomalo vdala, regularni
armadni oddelki pa so bili razbiti in
njihovi ostanki potisnjeni v »tajgo«, v
mračno skrivnostne pragozde, kjer
so zamrli v nabiranju sil in v pričako-
vanju ugodnega trenutka. Obenem pa
je val vstaje začel udarjati ob naspro-
tno steno v Pobrežju, kar je v zaledjih
še bolj razžgalo politične strasti in ra-
zuzdalo zverinsko stran človeka na
obeh straneh. Državljanstva vojna, kru-
ta, uporna in brezobzirna je začela pri-
hajati vokus. Človeška čustva so otr-
pela in borbeni psihoza je razjedala
družine, prijateljske vezi, organizacije
in sploh vso družbo. Zakonov se ni
nihče držal in jih nihče ni upošteval ali
pa jih je ravno nasprotno brezmiselno
pretiraval, kakor je pač ugajalo v taki
minuti zverinskemu instinktu. Začela
se je borba na smrt, do zadnjega mo-
ža, in kar se je živlega prerilo med
kravimi kamni vojne, se je moralo za-
hvaliti zato ne gotovemu pravu, pravu
premagane in slabejšega, ampak slu-
čaju, da ga tehnično ni bilo mogoče
ugonobiti zaradi prevelike mase. Na-
silna smrt je kosila na fronti, v gozdo-
vih in v ječah. Kolo revolucije je pri-
šlo v zamah in njegovi obrati so bili
čedalje hitrejši. Stare forme življenja
ga niso več mogle dohajati in so zato
kratkotrajno odpadale. Ubijalo se je na
obeh straneh na domnevo, na sum! Za
protokole ni bilo papirja, za zasliseva-
nje ne časa.

(Dalje prih.)

Gospodarstvo.

NAŠA PAPIRNA INDUSTRIJA IN PA-
PIRNE CENE.

Kakor smo poročali v včerajšnji
številki, smo prejeli dva dopisa, prve-
ga od »Društva tiskarnarjev« in dru-
zega iz krogov papirne industrije, ki
razpravljata vprašanje papirnih cen pri
nas. Da si more javnost sama ustvari-
ti objektivno sodbo o stvari, prinaša-
mo oba dopisa v izveščku.

Društvo tiskarnarjev pravi v svo-
jem dopisu, da je bila vest, ki so jo pu-
blice želele jugoslovanske kartelirane pa-
pirnice, češ da so znižale dosedanje ce-
ne svojih izdelkov za 30 odstotkov, na-
vadna mistifikacija. Kartel papirnic je
nadalje s poročilom, da producirajo
domače papirnice tolike množine vsa-
kovrstnega papirja, da so krite vse po-
trebe papirja v državi, dosegele, da so
bila ukinita vsa odobrenja deviz za
nakup inozemskega papirja in da so
konzumenti na ta način prisiljeni, na-

Osveta.

(Dalje.)

Nikdar nisem z njo govoril o du-
ševnih stvareh. Vse moje občevanje z
njo je obstajalo v dveh obiskih na nje-
no povabilo, v srečanjih, nasvetih in
podobni pomoči. Kadar sem bil pri nji,
je sedela tiho, topo — zamišljeno pri
otroku. Redko je zastavljala vprašanje,
rada pa je poslušala, če sem ji govoril
o položaju. Dokazoval sem ji, da
proti možu nimajo niti najmanjšega
dokaza in da ga izpuste, kakor hitro se
razjasni položaj in pomirijo duhovi. In
res je bil Schulmeister nekako priljubl-
jen celo kot komisar. Mestni obrtnik,
precej premožen, inteligenten in ni bil
udeležen pri nobenih terorističnih eks-
cesih. Kot prepričan, pa ne pretirano
zaveden socialist in premišljen gospo-
dar je prevzel pri prvem, pravzaprav
še brezbarvnem sovetu, funkcijo kon-
kine v nacionaliziranih kinematogra-
fi in je, kar se je izkazalo pozneje,
vzorno vodil gospodarstvo, kar je ti-
ste čase moralo veljati za čudežno iz-
jemo. Na vse moje lepobesedno uteme-
ljevanje njegove nekrivde in neverjet-
nosti težke obsodbe pa je Vjera Alek-
sjejeva imela le en odgovor.

»Ne govorite vendar. Jaz čutim, da
ne bova nikdar več skupaj. Nikdar se
nisem pečala s politiko, tudi ne vem
dobro, kaj je on hotel, vem pa, da ga
ne bo nazaj. Niso ti časi, Lev Mateje-
vič. To bi lahko vedeli tudi Vi! Mar
ne čutite tega?«

In ta odgovor je rekla tako hladno
in prepričano, da mi je zaprla usta in
me postavila pred težko slutnjo, da res
niso »ti časi«. V takem trenutku se je
zamislila in ko je uprla oči naravnost

Trgovina in industrija vseh vrst medicinskih kirurških in ortopedijskih aparatov, bandaž, kakor tudi različne pasove za dame, obvezila in zdravstvene potrebščine.

Splošna oporavila, kakor brušenje, bakrenje, niklanje, struženje vseh vrst kovin in ostrih.

Besednik in drug, Ljubljana,
Prešernova ulica št. 5.

Najlepše božično darilo:

Gospodinski koledar Jugoslovanske Matice. Vezan 10 Din.

Člani ga dobijo v Matični pisarni, Pred Škofijo 21, za 8 Din.

Oton Župančič: Ciciban, Trdo vezan 9 Din.

Gaspari Košir: Gor čez izaro. Zbirka koroških pravljic za mladino. Ilustriral M. Gaspari, Cena 9 Din.

Knjige se dobijo v Matični knjigarni na Kongresnem trgu, poslovanje filharmonične družbe.

Za leto 1923

Žepna koledarja

v dveh lično izdelanih oblikah 12x7 in 6x4 cm se dobijo po vseh knjigarnah in trgovinah s papirjem.

Koledarje sta lično vezana in tiskana na dobro limenem papirju. Naroča naj se direktno pri

„Zveni tiskarni in knjigarni“ v Ljubljani
Wolfova ul. št. 1.

Prodaja polnojarmenika,

rabljenega, a v jako dobrem stanju. — Proda se radi nabave specijelnega polnojarmenika, 700 mm z 2 blokvozovoma franko vagon

Alojz Plansteiner, Sv. Jurij ob juž. železnici.

Maraskino Morpurgo.

Časica tega delikatnega likera je nepopisen užitek!

Priporočamo:

Cognac Dalmatia Medicinal

in druge izbrane likerje, žganja, ekstrakte in sirupe.

Prva dalmatinska odlikovana parna destilacija

V. MORPURGO, SPLIT

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovnova ulica 9.

Divjačino,

jelene, srne, zajce, jerebice, fazane, divje koze, kljunače itd. kupuje vsako množino in plača po najboljših cenah.

E. Vajda, izvoz divjačine in perutnine
ČAKOVAC, MEDJIMURJE.

Brzjavlj: VAJDA, Čakovac.
Telefon Interurban št. 59.

Pozor! Pozor!

Sprejme se takoj 8—9 sodarskih pomočnikov. Kdor želi, tudi s hrano ali stanovanjem — bodisi oženjen ali ne — plača zelo dobra.

Jos. Tišler, sodar, Sp. Šiška, nasproti pivovarne „Union“.

Automobilna prometna d. d. Ljubljana,

naznanja cenj. občinstvu, da bo vozil avtoobus na progi Škofja Loka—Železniki 2 krat dnevno in sicer v soboto dne 23. decembra, v sredo dne 27. decembra, nadalje v soboto dne 30. decembra t. l. in v torek dne 2. januarja s sledečim dnevnim redom:

odhod Škofja Loka 12.15 h, 16 h,
odhod Železniki 5.30 h, 13.30 h.

Največja izbira

Različnih pletenin, majic, nogavic in rokavic

pri trdku

A. & E. SKABERNÉ,
Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Največja zaloga vsakovrstnih oblek za gospode, dame in otroke

ŠELENBURGOVA ULICA 3
NA VOGALU KNAPLOVE ULICE
GRIČAR & MEJAČ
LJUBLJANA

Božična in novoletna darila.

Vsakovrstne preproge v raznih velikostih, kakor tudi na metre. Bogata izbira zastorov, barvastih in belih. Posteljno perilo, rjuhe brez šiva, gradl za žimnice in blazine, nanking za pernice, flanelaste in volnene odeje, dalje šivane odeje iz klota, kretona, volne in svile. Različni beli in barvasti namizni prtji, kakor tudi garniture za 6 in 12 oseb, platnene in frotir brisače itd.

Različno sukneno, volneno in svileni blago za damske obleke v zelo bogati izbiri, dalje perilno blago za bluze, predpasnike i domače obleke. Črno in modno suknjo v naj-novejših vzorcih za salonske, promene adne in športne obleke, površnike, pelerine in zimске suknje. Vsakovrstni šifoni, batisti in cefirji za spodnje perilo, in sicer od najcenejše do najfinejše vrste. Svileni in volneni šalji, ogrinalke, ropci itd.

Perilo za dame in gospode, izgotovljeno iz najfinejšega šifona, batista in cefirja. Otroško perilo za dečke, deklice in dojenčke. Predpasniki iz kretona in klota, bluze iz svile in etamina. Največja izbira florastih volnenih in svilenih nogavic, dokolenic in gamaš. Patentne nogavice vseh velikosti, vsakovrsne triko in glase rokavice za dame in gospode, ovratniki in kravate. Razne majice, sviterji, športno perilo itd.

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA, Mestni trg 10.

Objava.

Po odločbi Ministrstva za trgovino in industrijo odd. VI. št. 4495, razglašeni v „Službenih Novinah“ kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, št. 243 izdanih dne 1. oktobra 1922, oz. v „Uradnem listu“ pokrajinske uprave za Slovenijo št. 115 od 8 novembra pod štev. 379, morajo vsi zavodi, ki so zavezani javnemu polaganju računov, voditi svoje knjige in zaključne račune (bilance in račun izgube in dobička), v dinarjih, in sicer iz 1. januarja 1923.

Razmerje 1 Dinar za 4 krone velja za aktivno in pasivno imovino, izraženo v kronah, brez ozira na datum njenega nastanka.

Ker bodemo zategadelj podpisani zavodi od 1. januarja 1923 vodili račune itd. izključno le v dinarski veljavi, zaprosamo stranke, da se v vseh primerih, v katerih se potom korespondence ali na drug način obračajo na denarne zavode, poslužujejo pri označbi denarnih zneskov izključno le dinarske veljave.

Opozorjamo, da bodemo v dvomljivih oz. neasnih slučajih označen a veljave smatrali to označen e kot označenje v dinarski veljavi; pravtako bodemo postopali vselej tedaj, če veljava pri znesku sploh ne bo označena.

Pri tej priliki povdarjamo, da je uradna krašava za dinar „Din“, za pare „p“.

Glede hranilnih knjižic strankam ni potreba napraviti noben h posebnih korakov; osobito pa ni potrebno, da jih predlože v svrhu prepisa iz kronske v dinarsko veljavo. Ta prepis v dinarsko veljavo se bo vršil po 10. januarju 1923 sukcesivno, ko bodo stranke prezentirali knjižice v svrhe novih naložb, pripisa obresti, delne ali celotne realizacije itd.

Vsled s provedbe vseh knjig in vseh računov iz kronske na dinarsko veljavo združenega obilega posla se usamo zaprositi vse stranke, da se v dneh od 28. decembra 1922 do 5. januarja 1923 obračajo do denarnih zavodov le v najnujnejših zadevah ter da uredi vse svoje tekoče posle pri denarnih zavodih v dneh pred in po označenem času.

V Ljubljani, v decembru 1922.

Ceška industrijalna banka.
Jadranska banka.
Kreditni zavod za trgovino in industrijo.
Ljubljanska kreditna banka.
Obrtna banka.
Prva hrvatska štedionica.

Slavenska banka.
Slovenska banka.
Trgovska banka.
Zadružna banka.
Zadružna gospodarska banka.
Hranilnica kmečkih občin.

Ljudska posojilnica.
Kmetska posojilnica.
Kranjska hranilnica.
Mestna hranilnica.
Vzajemna posojilnica.
Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic.